

СТАНОВИЩЕ

Относно: представените материали за публична защита на дисертационен труд „ОРГАНИЗАЦИЯ И ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ФИНАНСОВАТА СИСТЕМА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА БИЗНЕС СРЕДА В ПОЛША ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА РАЗВИТИЕТО НА ПРЕДПРИЯТИЯТА“ за присъждане на научна степен „Доктор на науките“

Докторант: АРТУР КУХЧИНСКИ

Област на ВО: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.8 Икономика

Докторска програма: „Политическа икономия“

Факултет: „Международна икономика и администрация“, ВСУ „Черноризец Храбър“

Катедра: „Икономика“

Автор на становището: проф. д-р Добринка Петкова Златева, пенсионер, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, НВУ „В. Левски“

Основание за написване на становището: Заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ № 617 от 28.09.2022 г. и решение от първото заседание на научното жури.

I. Обща характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд изследва дейността на институциите, изграждащи бизнес среда за финансова подкрепа на развитието на микро-, малки и средни предприятия в Полша.

Актуалността на темата е неоспорима. Авторът убедително я защитава чрез ролята, която имат малките и средни предприятия за развитието на икономиката на Полша, чрез констатацията, че малките и

средните предприятия използват повече собствени средства за финансиране на дейността си, недостатъчно прилагат чуждестранен капитал, което налага по-голяма активност на институциите, насърчаващи бизнес средата за финансиране на малките и средни предприятия. Актуалността произтича и от споделения от автора факт, че в Полша научните изследвания на институциите, финансово насърчаващи развитието на малките и средните предприятия са недостатъчни, поради което дисертационното изследване има стремежа да запълни празнотата.

Изследването се осъществява на 279 страници, с увод, четири глави, заключение, библиография и приложения. Обогатено е с 48 фигури и 46 таблици.

Дисертационният анализ на дейността на институциите, изграждащи бизнес средата за финансова подкрепа на малките и средните предприятия е с ясно формулирани теоретико-познавателни и практико-приложни цели. Реализира целите чрез адекватно формулирани четири конкретни изследователски задачи.

Доктор Кухчински успешно защитава формулираните теза, две основни и единадесет специфични изследователски хипотези. Защитава ги теоретично и чрез проведеното представително емпирично изследване.

Методологията на изследването реализира поставените в дисертацията цели. Осъществява се чрез проучване на теоретични източници, нормативни документи, статистически данни. Ценност на дисертацията е проведеното количествено изследване на представителна група от 1071 микро-, малки и средни предприятия в Полша, чрез което авторът постига поставените цели, доказва и защитава изследователските хипотези. За обработката на резултатите на емпиричното проучване са използвани

софтуерен (PQStat (версия 1.6.8)) и тестови статистически анализ (Тестът χ^2 -квадрат, Тест на Крускал-Уолис, Тестът U на Ман-Уитни).

Информационното осигуряване на дисертационния труд е много добро. Библиографията обхваща 383 източника (монографии, научни статии, доклади, нормативни документи и интернет ресурси). Показва, че дисертационното изследване е извършено с изчерпателна и богата по съдържание проучвателна работа. Това рефлектира във високо ниво на информираност, компетентност и критична аналитичност по изследваните проблеми.

II. Оценка на резултатите и приносите на кандидата

В дисертационния труд мога да открия достойнства, според които констатирам, че представеното дисертационно изследване напълно отговаря на изискванията за изследване за придобиване на научна степен „доктор на науките“:

- дисертационният труд показва висока степен на ерудираност и задълбоченост в изследването на институционалната бизнес среда за финансиране на микро-, малки и средни предприятия;
- изследван е реален, актуален и ясно определен теоретико-емпиричен проблем за икономическото развитие на Полша;
- предметът, целите, задачите, научните хипотези, ограниченията, методологията на анализа са точно определени;
- откроява се задълбочена проучвателна работа, изградила теоретични, методологически и практически познания и възможности за оценъчна критичност и полезно теоретико-емпирично изследване;
- очевидни са аргументирано формулирани авторови идеи и хипотези с приносен характер, полезни за науката и за практиката;

- убедителността на автора при аргументиране на тезите и идеите е качество на дисертационното изследване и др.

Може да се добави още, че положителната оценка на дисертационната разработка се потвърждава и от научните публикации на автора по темата.

Безспорна е оценката ми, че дисертационният труд съдържа научно-теоретични приноси, които надграждат и обогатяват теоретичните изследвания на институционалната среда за финансово подпомагане на микро-, малки и средни предприятия. Съдържа също практико-приложни приноси, полезни за икономическото развитие на Полша.

Тази обобщена преценка на приносния характер на дисертационното изследване се отнася до:

- теоретичните приноси по отношение на същностното определяне на микро-, малки и средни предприятия, тяхното място и роля в икономическото развитие на Полша;

- теоретичните приноси, свързани с анализа на дефинирането, формирането, ресурсната обезпеченост, компетентността и възможността на институциите, финансово подкрепящи малките и средните предприятия, както и тяхното интегриращо място между пазарния механизъм и публичната власт;

- методите на представителното изследване на институционалната бизнес среда за финансово подпомагане на микро-, малки и средни предприятия;

- практико-приложните приноси на препоръките: към микро-, малките и средни предприятия за предприемане на иновативни инвестиционни проекти, използващи външно финансиране; към институциите насърчаващи бизнес средата за финансиране на малки и средни предприятия, които чрез

действието си да стимулират предприемачеството; към публичните власти за насърчаване на финансиращите институции и малките и средни предприятия и изграждане на бизнес среда, стимулираща икономическото развитие.

III. Забележки и препоръки

Критичните бележки биха имали по-скоро формален, отколкото съществен характер, не са от естество, подозиращо положителната оценка на дисертационния труд, поради което считам, че не би трябвало да присъстват в становището.

IV. Заключение

Дисертационният труд успешно изпълнява поставената цел и задачи. Посветен е на актуален теоретически и практически проблем за икономиката на Полша. Научните и научно-приложни приноси надграждат теорията и са полезни за практиката.

Резултатите, постигнати в дисертационния труд напълно съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото прилагане и на вътрешните изисквания на ВСУ „Черноризец Храбър“ към трудовете за придобиване на научна степен „доктор на науките“. Въз основа на констатираното, давам **положителна оценка** на дисертационния труд и предлагам на членовете на почитаемото Научно жури да присъдят на Артур Кухчински научната степен „доктор на науките“ по професионално направление 3.8. „Икономика“, докторска програма „Политическа икономия“.

10.10.2022г.

гр. В. Търново

Член на научното жури:

(проф. д-р Д. Златева)